

JBI: Kriittisen arvioinnin tarkistuslista tapausselostus (case report)

Tätä tarkistuslistaa käytetään tapausselostuksen metodologisen laadun arviointiin. Arvioinnin tarkistuslistaan sisältyy yhteensä 8 arviointikriteeriä, joiden yksityiskohtaiset sisällöt on lyhyesti kuvattu alla. Arvioijan on hyvä tutustua myös JBI:n julkaisemaan katsauksen tekijöiden käsikirjaan, jonka pdf-linkki löytyy Tutkimusten arviointikriteeristö -kotisivulta arviointia tehdessään. Tarkistuslistan alkuperäinen englanninkielinen versio löytyy kotisivumme kohdasta alkuperäiset tutkimusten arviointikriteeristö. Kunkin kriteerin toteutuminen arvioidaan asteikolla: Kyllä (K), Ei (E), Epäselvä (?), Ei sovellettavissa (NA).¹

Arvioija _____ Päiväys _____

Tekijä(t) _____ Vuosi _____ Nro _____

Arviointikriteeri

	K	E	?	NA
1. Kuvattiinko potilaan demografiset ominaisuudet selkeästi?	☐	☐	☐	☐
2. Kuvattiinko potilaan taustaa selkeästi ja esitettiin sitä aikajanaa?	☐	☐	☐	☐
3. Kuvattiinko potilaan tämänhetkinen kliininen tila selkeästi?	☐	☐	☐	☐
4. Kuvattiinko diagnostiset testit/menetelmät ja niiden tulokset selkeästi?	☐	☐	☐	☐
5. Kuvattiinko interventio(t) tai hoitomenetelmä(t) selkeästi?	☐	☐	☐	☐
6. Kuvattiinko potilaan intervention jälkeinen kliininen tila selkeästi?	☐	☐	☐	☐
7. Tunnistettiin ja kuvattiinko haittatapahtumat tai ennakoimattomat tapahtumat selkeästi?	☐	☐	☐	☐
8. Oliko tapausselostuksessa jokin keskeinen sanoma tai opetus?	☐	☐	☐	☐

Kokonaisarviointi: Hyväksy ☐ Hylkää ☐ Lisätietoja tarvitaan ☐

Kommentteja (mukaan lukien syy hylkäykseen):

Lähde: 1. Moola S, Munn Z, Tufanaru C, Aromataris E, Sears K, Sfetcu R, Currie M, Qureshi R, Mattis P, Lisy K & Mu P-F (2017) Systematic reviews of etiology and risk. Teoksessa: Aromataris E & Munn Z (toim.). Joanna Briggs Institute Reviewer's Manual. The Joanna Briggs Institute. Saatavilla <https://reviewersmanual.joannabriggs.org/>

Kriittisen arvioinnin tarkistuslista tapauselostukselle

Lähteet: 1. Moola S, Munn Z, Tufanaru C, Aromataris E, Sears K, Sfetcu R, Currie M, Qureshi R, Mattis P, Lisy K & Mu P-F (2017) Systematic reviews of etiology and risk. Teoksessa: Aromataris E & Munn Z (toim.). Joanna Briggs Institute Reviewer's Manual. The Joanna Briggs Institute. Saatavilla <https://reviewersmanual.joannabriggs.org/>¹

2. Gagnier JJ, Kienle G, Altman DG, Moher D, Sox H, Riley D, CARE Group. The CARE Guidelines: Consensus-Based Clinical Case Reporting Guideline Development. Headache: The Journal of Head and Face Pain, 2013;53(10):1541–1547.

1. Kuvattiinko potilaan demografiset ominaisuudet selkeästi?

Raportoidaanko tapauselostuksessa selkeästi potilaan ikä, sukupuoli, etnisyys, hoitohistoria, diagnoosi, ennuste, aiemmat hoitotoimet, aiemmat ja nykyiset diagnostiset testitulokset ja lääkkeet? Tutkimuksen kontekstia ja tapahtumapaikkaa voidaan myös kuvata.

Arvioi: Kuvattiinko potilaan demografisia tietoja riittävästi ja selkeästi?

2. Kuvattiinko potilaan taustaa selkeästi ja esitettiinkö sitä aikajanana?

Laadukkaassa tapauselostuksessa kuvataan potilaan taustaa monipuolisesti. Potilaan taustasta kuvataan hoitohistorian lisäksi esimerkiksi perhetaustaa, sekä oleellisia tietoja geneettisestä ja psykososiaalisesta perimästä. Lisäksi kuvataan oleelliset tiedot aikaisemmista interventioista ja niiden tuloksista. (CARE Checklist 2013)²

Arvioi: Saako tapauselostuksesta riittävästi tietoa potilaan taustasta ja aikaisemmista interventioista?

3. Kuvattiinko potilaan tämänhetkinen kliininen tila selkeästi?

Potilaan kliininen tila on kuvattava yksityiskohtaisesti mukaan lukien sairauden/tilan ainutlaatuisuus ja oireiden yleisyys, toistuminen ja vakavuus. Tapauselostuksen pitäisi myös esittää mitä (muita) diagnooseja oireiden perusteella on harkittu.

Arvioi: Kuvattiinko potilaan kliinistä tilaa yksityiskohtaisesti ja selkeästi? Mainittiinko mitä (muita) diagnooseja oireiden perusteella on harkittu?

4. Kuvattiinko diagnostiset testit/menetelmät ja niiden tulokset selkeästi?

Lukijan pitäisi saada tapauselostuksesta riittävästi tietoa voidakseen ymmärtää miten potilaan sairautta/tilaa on arvioitu. On tärkeää, että kaikki diagnoosin varmistamiseen liittyvät testit on tehty. Tapauselostuksen pitäisikin selkeästi kuvata kaikki tehdyt diagnostiset testit (oli ne sitten yleisesti hyväksytyjä ja vakioituja tai vaihtoehtoisia testejä). Diagnostisten ja hoitoon liittyvien menettelytapojen kuvaaminen valokuvilla, röntgenkuvilla tai muilla soveltuvilla kuvilla on suotavaa viestin selkeyttämiseksi.

Arvioi: Onko potilaalle tehty riittävät ja asianmukaiset testit diagnoosin tekemiseen ja onko testit ja niiden tulokset esitetty kattavasti ja selkeästi?

5. Kuvattiinko interventio(t) tai hoitomenetelmä(t) selkeästi?

Hoidon tai intervention selkeä kuvaus on tärkeää, jotta muut klinikot voivat ymmärtää hoitoprotokollan juuri niin kuin se on tapausselostuksen potilaalle toteutunut. Hoito tai interventio pitäisi kuvata yksityiskohtaisesti. Esimerkiksi hammaslääkäripelon lääkehoidosta tulisi raportoida lääkkeen nimi, annosmäärä, antoreitti ja -tapa, antoaika, antokerrat sekä mahdolliset haittavaikutukset.

Arvioi: Saiko tapausselostuksen potilaan hoidosta ja/tai interventioista kyllin selkeän kuvan? Onko hoito/interventio toistettavissa tapausselostuksen kuvauksen perusteella?

6. Kuvattiinko potilaan intervention jälkeinen kliininen tila selkeästi?

Hyvän tapausselostuksen tulisi selkeästi kuvata tutkittavien kliinistä tilaa (mm. oireiden esiintyminen tai puuttuminen) intervention jälkeen. Intervention/hoidon tulosten esittäminen kuvina tai kuvioina voi auttaa havainnollistamaan tietoa lukijoille/kliinikoille.

Arvioi: Kuvattiinko potilaan hoidon tai intervention jälkeinen kliininen tila (mm. oireiden esiintyminen tai puuttuminen) selkeästi?

7. Tunnistettiinko ja kuvattiinko haittatapahtumat tai ennakoimattomat tapahtumat selkeästi?

Yleensä kaikilla hoidoilla/interventioilla/lääkkeillä on joitain haittavaikutuksia, ja joissain tapauksissa ne voivat olla vakavia. On tärkeää dokumentoida ja raportoida mahdolliset haittatapahtumat selkeästi. Tämä on erityisen tärkeää silloin, kun hoidetaan uutta tai ainutlaatuista sairautta/tilaa, tai kun käytetään uutta lääkettä tai hoitoa. Lisäksi odottamattomat tapahtumat (jos sellaisia on ilmennyt), jotka saattavat paljastaa uutta tai hyödyllistä tietoa, olisi tunnistettava ja kuvattava selkeästi.

Arvioi: Ovatko haittatapahtumat tai odottamattomat tapahtumat dokumentoitu ja kuvattu selkeästi?

8. Oliko tapausselostuksessa jokin keskeinen sanoma tai opetus?

Tapausselostusten tulisi sisältää yhteenveto keskeisistä opituista asioista sisältäen myös selostuksen siitä, mitä sairauden/tilan taustalla oli. Tapausselostuksen olisi hyvä sisältää käytännön ohjeita kliinikoille, jotka kohtaavat samanlaisia potilaita.

Arvioi: Onko tapausselostuksella jokin keskeinen sanoma tai opetus ja sisältääkö se käytännön ohjeita vastaavien tapausten hoitoon?